

Отже, нові зміни у податковому законодавстві спрямовані не лише знизити податкове навантаження на підприємництво, привести до стабільності сегменти економіки, але й стимулювати благодійну допомогу ЗСУ та іншим державним органам, підприємствам, робота яких є важливою в умовах воєнного стану. Зауважимо, що усі зміни, які внесені до податкового законодавства набувають чинності лише за умови їх внесення до Податкового кодексу України, який дозволяє систематизуватися інформацію і відповідно організувати діяльність суб'єкта господарювання.

Перелік використаних джерел:

1. Могильська В. Стимулювання бізнесу в період воєнного стану в Україні. *Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах*: матеріали VIII Міжн. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 1-2 черв. 2022 р). Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., С. 195-197.

2. Не зупиняйтесь: як змінилися умови ведення бізнесу під час воєнного стану. URL: <https://mind.ua/openmind/20243421-ne-zupinyatis-yak-zminilis-umovi-vedennya-biznesu-pid-chas-voennogo-stanu> (дата звернення: 03.10.2022).

3. Чи треба платити податки під час війни. URL: <https://news.finance.ua/ua/chy-treba-platyty-podatky-pid-chas-viyny> (дата звернення: 03.10.2022).

УДК 658:664

Парфенюк Христина
студентка групи ППм-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Крамар Ірина
доктор економічних наук, доцент
професор кафедр економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Khrystyna Parfenyuk
student of the group PPM-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Iryna Kramar
Doctor of Sciences (Economics), Assoc. Prof.
Professor of Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ FUNCTIONING OF UKRAINE FOOD INDUSTRY ENTERPRISES UNDER CONDITIONS OF WAR

Стан функціонування харчової галузі значною мірою впливає на стабільність української економіки. За даними Інституту економічних досліджень та політичних консультацій через війну очікується падіння промисловості на 42,6% при зменшенні ВВП на 31% [1]. Згідно з [2], у зв'язку з війною, режим часткової роботи або припинення функціонування має місце у 85% бізнесу в Україні, серед яких 1% припинили діяльність та не планують відновлення, а 35% призупинили діяльність, очікуючи кращих часів. Однак

варто зазначити, що харчова промисловість *демонструє найбільшу стійкість до викликів війни, лідируючи у відновленні рівня виробництва та експорту до довоєнного рівня.*

Без сумніву, що підприємства даної галузі також зазнали втрат через порушення ланцюгів постачання, зокрема, блокування морських перевезень, а в окремих регіонах і у зв'язку із пошкодженням виробничих потужностей. При цьому харчова галузь показує відносну стійкість порівняно з іншим видами діяльності, так як є однією із тих, які забезпечують базові потреби населення і мають повсякденний попит як у країні, так і поза її межами.

Згідно результатів опитування ІЕД, 18% підприємств, що виробляють продукти харчування, найчастіше працюють на сто і більше відсотків потужності порівняно з довоєнним періодом. Харчова галузь найкраще зберігає свій потужний потенціал і годує не лише громадян, а й економіку країни під час війни. У вересні 2022 року ІЕД провів опитування бізнесу, що працює у сфері харчової промисловості, відповідно до якого підприємства дали найкращу оцінку ділового середовища – $-0,04$ (за середнього $-0,23$ для всієї промисловості) (рис. 1).

Окрім того, підприємствам харчової галузі вдалося зберегти обсяги виробництва. І сумарно 62% підприємств харчової промисловості працювали на майже повній (75–99%) або повній і вище потужності порівняно з довоєнним періодом.

Станом на серпень 2022 року найкраще відновлюються підприємства галузей, які забезпечують базові потреби людини, а саме: 61% підприємств харчової промисловості, 53% поліграфічної та 47% легкої працюють на майже повну або повну і вищу потужність.

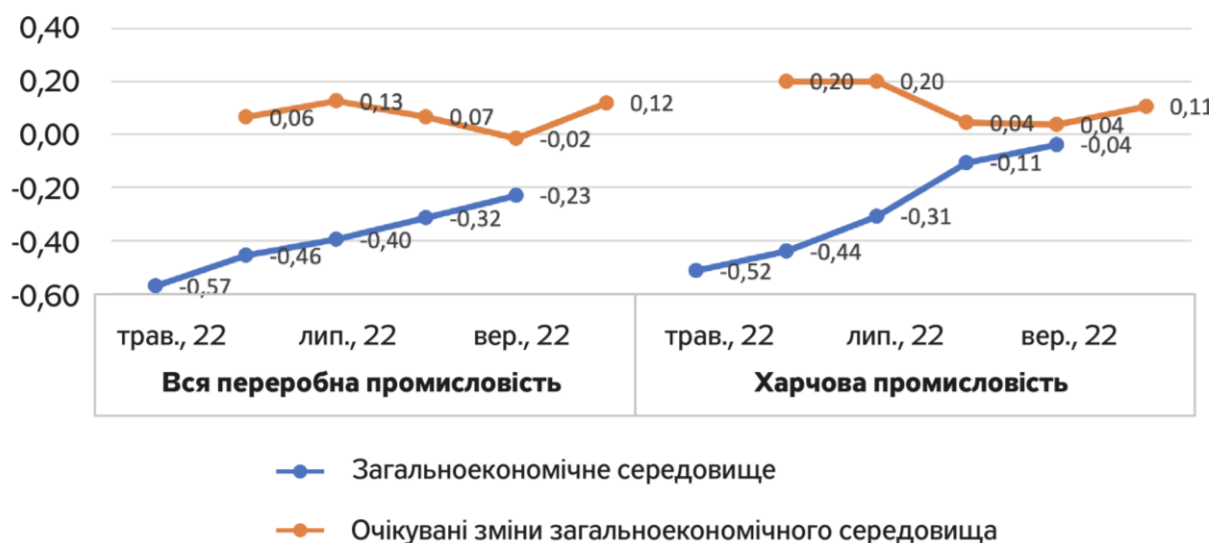

Рис. 1. Загальноекономічне середовище зараз та очікування на 6 місяців, індекси [3]

Попри позитивні тенденції, які демонструє харчова промисловість, вона, як і інші галузі, отримують державну підтримку. Кабінет Міністрів України ухвалив Постанову № 160 «Щодо забезпечення стабільної роботи виробників продовольства в умовах воєнного стану» [4], імплементація якої дозволить гарантувати безперебійну роботу продовольчих підприємств та постачання продукції населенню. Даний документ спрямований на збереження доступу до необхідних соціально значущих продовольчих товарів в нестабільних умовах, що також надважливо для вразливих категорій населення, а саме: літні люди, багатодітні та малозабезпечені родини.

Крім того, Міністерство економіки України [5], у свою чергу, визначає три пріоритетні стратегічні напрямки діяльності: підтримка виробничих потужностей; забезпечення українців найнеобхіднішими товарами і послугами; створення міцного тилу для перемог на фронті. Вказані цілі реалізуються і для харчової промисловості для забезпечення й подальшого ефективного її функціонування.

Перелік використаних джерел:

1. Відновити експорт в умовах війни: складно, але життєво необхідно. Портал Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3449529-vidnoviti-eksport-v-umovah-vijni-skladno-ale-zittevo-neobhidno.html> (дата звернення: 19.10.2022 р.).
2. Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності: матеріали III-ої Міжнародної науково-практичної конференції, Запоріжжя, 11-12 травня 2022 року. [Електронний ресурс] Електрон. дані. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. Назва з тит. екрана. 410 с.
3. ІЕД випустив п'яте Щомісячне опитування підприємств України. Інститут економічних досліджень. URL: <http://www.ier.com.ua/ua/institute/news?pid=7008> (дата звернення: 10.10.2022 р.).
4. Постанова Кабінету міністрів України від 26.02.2022 р. №160-2022-п «Щодо забезпечення стабільної роботи виробників продовольства в умовах воєнного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.10.2022 р.).
5. Офіційний сайт міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення: 15.10.2022 р.).

УДК 336.02:336.5

Парфутко Тетяна

студентка групи ПФМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Ірина Крамар

доктор економічних наук, доцент

професор кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Tetiana Parfutko

student of the group PFm-51

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Iryna Kramar

Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor

Professor of Economics and Finance Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

SOME FEATURES OF THE ENTERPRISE'S WORK REMUNERATION PROCESS

Одним із ключових факторів, що впливають на ефективну діяльність підприємства є витрати на оплату праці. В ринковій економіці під терміном «заробітна плата» розуміють матеріальну зацікавленість працівників, роботодавців, держави. Зважаючи на те, що заробітна плата виконує одразу два призначення: економічне (впливає на розвиток і стимулювання виробництва, збільшує його продуктивність) та соціальне (забезпечує добробут працівників, розширює можливості спеціалістів, що безпосередньо пов'язано із їхнім кар'єрним ростом), а також беручи до уваги суттєві зміни на ринку праці, зростання